C/2024/6825

29.11.2024

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 21. října 2024

k hospodářské a rozpočtové politice, politice zaměstnanosti a strukturální politice Malty

(C/2024/6825)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([2]), kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost (dále jen „nástroj“). Nástroj poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. V souladu s prioritami evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik pomáhá nástroj dosáhnout hospodářského a sociálního oživení a provést udržitelné reformy a investice, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Také pomáhá posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci Unie a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv.

(2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ([3]) (dále jen „nařízení REPowerEU“) přijaté dne 27. února 2023 má za cíl ukončit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. To by pomohlo dosáhnout energetické bezpečnosti a diverzifikovat dodávky energií v Unii a vedlo by k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, ke zvýšení kapacity pro ukládání energie a ke zlepšení energetické účinnosti. Malta doplnila do svého národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU.

(3) Dne 16. března 2023 vydala Komise sdělení nazvané „Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030“ s cílem poskytnout informace pro účely politického rozhodování a vytvořit rámcové podmínky pro zvýšení růstu. Podle uvedeného sdělení stojí konkurenceschopnost na devíti vzájemně se posilujících faktorech. Těmito faktory jsou mimo jiné přístup k soukromému kapitálu, výzkum a inovace, vzdělávání a dovednosti a fungující jednotný trh, které představují zásadní politické priority, aby reformy a investice mohly řešit současné výzvy v oblasti produktivity a budovat dlouhodobou konkurenceschopnost Unie a jejích členských států. Dne 14. února 2024 vydala Komise sdělení nazvané „Výroční zpráva o jednotném trhu a konkurenceschopnosti pro rok 2024“. Uvedené sdělení podrobně popisuje silné stránky a výzvy evropského jednotného trhu v oblasti konkurenceschopnosti a sleduje vývoj v uplynulém roce pomocí určených devíti faktorů konkurenceschopnosti.

([1]) Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(4) Dne 21. listopadu 2023 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu 2024, jež zahájila evropský semestr 2024. Priority roční analýzy udržitelného růstu 2024 soustředěné kolem čtyř rozměrů konkurenceschopné udržitelnosti potvrdila 22. března 2024 Evropská rada. Dne 21. listopadu 2023 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ([4]) také zprávu mechanismu varování 2024, ve které není Malta uvedena mezi členskými státy, jež mohou být postiženy nerovnováhami nebo u nichž takové postižení může hrozit a u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Malty na rok 2024. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2024, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ([5]) (dále jen „doporučení týkající se eurozóny z roku 2024“) dne 12. dubna 2024 a společnou zprávu o zaměstnanosti dne 11. března 2024.

(5) Dne 30. dubna 2024 vstoupil v platnost nový rámec správy ekonomických záležitostí Unie. Zmiňovaný rámec zahrnuje nové nařízení (EU) 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu, pozměněné nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ([6]) o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku a pozměněnou směrnici Rady 2011/85/EU ([7]) o požadavcích na rozpočtové rámce členských států. Cílem nového rámce správy ekonomických záležitostí je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nový rámec správy ekonomických záležitostí rovněž prosazuje odpovědnost členských států, více se zaměřuje na střednědobý horizont a stanoví rovněž účinnější a soudržnější vymáhání. Každý členský stát má Radě a Komisi předložit národní střednědobý fiskálně-strukturální plán. Národní střednědobý fiskálně-strukturální plán obsahuje fiskální, reformní a investiční závazky členského státu na plánovací období čtyř nebo pěti let v závislosti na řádné délce volebního období zákonodárce v daném státě. Dráha čistých výdajů ([8]) v národním střednědobém fiskálně-strukturálním plánu má být v souladu s požadavky nařízení (EU) 2024/1263 včetně požadavku na to, aby byl veřejný dluh do konce období korekce uveden na věrohodně sestupnou dráhu nebo aby na této dráze setrval anebo aby zůstal na obezřetné úrovni pod hodnotou 60 % hrubého domácího produktu (HDP) a aby se schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížil pod referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě nebo se pod ní udržel. Pokud se členský stát zaváže k příslušnému souboru reforem a investic v souladu s kritérii stanovenými v nařízení (EU) 2024/1263, může být období korekce prodlouženo, a to nejvýše o tři roky. Aby se podpořila příprava těchto národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánů, zveřejnila Komise dne 21. června 2024 pokyny k informacím, které mají členské státy uvést ve svých národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánech a ve svých výročních zprávách o pokroku. V souladu s články 5 a 36 nařízení (EU) 2024/1263 předala Komise členským státům referenční trajektorie a případně technické informace. Členské státy mají předložit své národní střednědobé fiskálně-strukturální plány do 20. září 2024 s výjimkou případů, kdy se členský stát a Komise dohodnou na přiměřeném prodloužení této lhůty. V souladu s vnitrostátními právními rámci mohou členské státy projednat své návrhy střednědobých plánů se svými vnitrostátními parlamenty, mohou požádat nezávislé fiskální instituce o vydání stanoviska a mohou vést konzultace se sociálními partnery a dalšími vnitrostátními zúčastněnými stranami.

(6) V roce 2024 se evropský semestr nadále vyvíjí v souladu s prováděním nástroje. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány pomáhají účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních letech, nebo významnou část těchto výzev. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019, 2020, 2022 a 2023 zůstávají stejně relevantní pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241.

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Doporučení Rady (EU) ze dne 12. dubna 2024 týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Směrnice Rady 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Čisté výdaje ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2024/1263: čistými výdaji se rozumí veřejné výdaje očištěné o: i) úrokové výdaje, ii) diskreční opatření na straně příjmů, iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií, v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

(7) Dne 13. července 2021 předložila Malta Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 5. října 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Malty ([9]), které bylo dne 14. července 2023 změněno podle čl. 18 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 za účelem aktualizace maximálního finančního příspěvku na nevratnou finanční podporu a za účelem začlenění kapitoly REPowerEU ([10]). Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, v němž se stanoví, že Malta uspokojivě splnila příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

(8) Dne 15. dubna 2024 předložila Malta v souladu s čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 1466/97 svůj národní program reforem na rok 2024 ([11]). V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2024 rovněž zprávy, které Malta dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění svého plánu pro oživení a odolnost.

(9) Dne 19. června 2024 zveřejnila Komise zprávu o Maltě pro rok 2024. Posoudila pokrok, který Malta učinila při plnění příslušných doporučení, jež pro ni přijala Rada v letech 2019 až 2023, a zhodnotila, jak Malta provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Maltě poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a na nové a vznikající výzvy. Posoudila rovněž pokrok Malty při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(10) Na základě údajů potvrzených Eurostatem se schodek veřejných financí Malty snížil z 5,5 % HDP v roce 2022 na 4,9 % v roce 2023, zatímco veřejný dluh klesl z 51,6 % HDP na konci roku 2022 na 50,4 % na konci roku 2023. Jak bylo oznámeno ve sdělení Komise ze dne 8. března 2023 nazvaném „Pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024“, podniká Komise v souladu se stávajícími právními předpisy první krok k zahájení postupů při nadměrném schodku na základě výsledků plnění rozpočtu za rok 2023. Dne 19. června 2024 vydala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy. Tato zpráva posoudila rozpočtovou situaci Malty, neboť její schodek veřejných financí v roce 2023 překročil referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě. Zpráva dospěla k závěru, že na základě tohoto posouzení a po zvážení stanoviska Hospodářského a finančního výboru vydaného podle čl. 126 odst. 4 Smlouvy hodlá Komise v červenci 2024 vůči Maltě zahájit postup při nadměrném schodku tím, že navrhne, aby Rada přijala rozhodnutí podle čl. 126 odst. 6 Smlouvy, že na Maltě existuje nadměrný schodek.

(11) Dne 12. července 2022 doporučila Rada ([12]) Maltě přijmout opatření, kterými by v roce 2023 zajistila, aby byl růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky ([13]), a brala přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Maltě bylo doporučeno, aby se připravila na přizpůsobování běžných výdajů vyvíjející se situaci. Maltě bylo též doporučeno rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím nástroje a dalších fondů Unie. Podle odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky ([14]) v roce 2023 v kontextu vysoké inflace restriktivní a činilo 0,6 % HDP. Příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky v roce 2023 měl restriktivní povahu a činil 1,6 % HDP. Do této hodnoty jsou zahrnuty zvýšené náklady na cílená mimořádná

([9]) ST 11941/21 INIT, ST 11941/21 ADD 1.

([10]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 14. července 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 5. října 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Malty (ST 11202/23 INIT, ST 11202/23 ADD 1).

([11]) Nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) Doporučení Rady ze dne 12. července 2022 k národnímu programu reforem Malty na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Malty z roku 2022 (Úř. věst. C 334, 1.9.2022, s. 146).

([13]) Podle prognózy Komise z jara 2024 se střednědobý růst potenciálního produktu Malty v roce 2023, s jehož pomocí se měří nastavení fiskální politiky, na základě desetileté průměrné míry reálného potenciálního růstu a deflátoru HDP na rok 2023 odhaduje na 11,2 % v nominálním vyjádření.

([14]) Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit hospodářský impuls vyplývající z fiskálních politik, a to jak politik financovaných z vnitrostátních zdrojů, tak těch, které jsou financovány z rozpočtu Unie. Nastavení fiskální politiky se poměřuje jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů bez započtení diskrečních opatření na straně příjmů (a bez dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19), a to se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci nástroje a z dalších fondů Unie.

podpůrná opatření pro domácnosti a podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a to o méně než 0,1 % HDP. Růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 byl v souladu s doporučením Rady ze dne 12. července 2022. Výdaje financované z grantů v rámci nástroje a z dalších fondů Unie v roce 2023 činily 0,9 % HDP. Investice financované z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 dosáhly 2,6 % HDP, což znamená nárůst o 0,1 procentního bodu oproti roku 2022. Další investice Malta financovala z nástroje a dalších fondů Unie. Malta financovala veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, například do renovace soukromých a veřejných budov včetně nemocnic a škol, elektrifikace odvětví dopravy a projektů souvisejících s digitalizací veřejné správy a soukromého sektoru. Tyto veřejné investice jsou částečně financovány z nástroje a dalších fondů Unie.

(12) Prognóza Komise z jara 2024 předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2024 o 4,6 % a v roce 2025 o 4,3 % a že inflace měřená harmonizovaným indexem spotřebitelských cen (HISC) dosáhne v roce 2024 hodnoty 2,8 % a v roce 2025 pak 2,3 %.

(13) Dále tato prognóza předpokládá v roce 2024 schodek veřejných financí ve výši 4,3 % HDP, přičemž poměr veřejného dluhu k HDP by měl na konci roku 2024 vzrůst na 52,0 %. Snížení schodku v roce 2024 je především odrazem umírněného růstu mezispotřeby a mzdových nákladů a postupného odbourávání nákladů spojených s restrukturalizací národní letecké společnosti. Podle odhadů Komise se předpokládá, že nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2024 restriktivní povahu a bude činit 1,3 % HDP.

(14) Výdaje ve výši 0,4 % HDP budou v roce 2024 podle prognózy Komise z jara 2024 financovány prostřednictvím nevratné podpory („grantů“) v rámci nástroje, oproti 0,2 % HDP v roce 2023. Výdaje financované z grantů nástroje umožní vysoce kvalitní investice a reformy zvyšující produktivitu, aniž by to mělo přímý dopad na saldo veřejných financí nebo veřejný dluh Malty.

(15) Dne 14. července 2023 Rada Maltě doporučila ([15]) zajistit obezřetnou fiskální politiku, zejména omezením nominálního růstu čistých primárních výdajů ([16]) financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2024 na nejvýše 5,9 %. Při plnění svých rozpočtů na rok 2023 a přípravě návrhů rozpočtových plánů na rok 2024 byly členské státy vyzvány, aby zohlednily skutečnost, že Komise navrhne Radě zahájení postupů při nadměrném schodku, a to na základě schodku zjištěného podle údajů o plnění rozpočtu za rok 2023. Podle prognózy Komise z jara 2024 by se čisté primární výdaje Malty financované z vnitrostátních zdrojů měly v roce 2024 zvýšit o 5,5 %, což je méně než doporučená maximální míra růstu. Čisté primární výdaje v roce 2023 však byly vyšší, než se očekávalo v době vydání doporučení Rady ze dne 14. července 2023 (o 0,8 % HDP). Pokud by čisté primární výdaje v roce 2023 byly stejné, jak se očekávalo v době vydání doporučení Rady ze dne 14. července 2023, výsledné tempo růstu čistých primárních výdajů v roce 2024 by bylo vyšší než doporučené tempo růstu o 0,7 % HDP. Po zohlednění základního účinku vyplývajícího z vyšších než očekávaných čistých výdajů v roce 2023 je proto Komise toho názoru, že podle posouzení existuje riziko, že čisté primární výdaje financované z vnitrostátních zdrojů nejsou zcela v souladu s doporučením.

(16) Rada Maltě rovněž doporučila, aby v letech 2023 a 2024 co nejdříve ukončila mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky a využila související úspory ke snížení schodku veřejných financí. Rada dále doporučila, aby Malta v případě, že by si nový nárůst cen energií vyžádal nová nebo pokračující podpůrná opatření, zajistila, že se tato podpůrná opatření zaměří na ochranu zranitelných domácností a podniků, budou fiskálně dostupná a zachovají stimuly k úsporám energií. Podle prognózy Komise z jara 2024 se výše čistých rozpočtových nákladů ([17]) na mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky v roce 2023 odhaduje na 1,7 % HDP, přičemž v roce 2024 by měla činit 2,0 % a v roce 2025 pak 1,0 %. Předpokládá se, že v letech 2024 a 2025 budou nadále platit zejména snížení nepřímých daní ze spotřeby energie a také dotace na výrobu energie, které mají kompenzovat zvýšení cen dovážené elektřiny a emisí uhlíku ([18]). Ačkoli je třeba uznat výzvy, kterým Malta čelí, které jsou dány silnou závislostí na dovozu energií a citlivostí vůči vnějším otřesům a které jsou umocněny malou velikostí maltské ekonomiky, neočekává se, že by byla mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky v letech 2023 a 2024 co nejdříve ukončena. Existuje tedy riziko nesouladu s tím, co doporučila Rada. Neexistují tudíž související úspory, které by mohly být použity ke snížení schodku veřejných financí, jak doporučila Rada. Rozpočtové náklady na mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky zaměřená na ochranu zranitelných domácností a podniků jsou pro rok 2024

([15]) Doporučení Rady ze dne 14. července 2023 k národnímu programu reforem Malty na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Malty z roku 2023 (Úř. věst. C 312, 1.9.2023, s. 167).

([16]) Čisté primární výdaje jsou definovány jako výdaje financované z vnitrostátních zdrojů očištěné o i) diskreční opatření na straně příjmů, ii) úrokové výdaje, iii) cyklické výdaje související s nezaměstnaností a iv) jednorázová a jiná dočasná opatření.

([17]) Tento údaj představuje výši ročních rozpočtových nákladů na daná opatření, na straně příjmů i výdajů a v příslušných případech po očištění o příjmy z daní z neočekávaných zisků dodavatelů energie.

([18]) U opatření, která podle maltských orgánů zůstanou v platnosti do konce roku 2024, se v prognóze Komise z jara 2024 v zásadě předpokládá, že budou mít rozpočtové dopady i v roce 2025.

odhadovány na 0,2 % HDP (ve srovnání s 0,1 % v roce 2023), z čehož u 0,2 % HDP je zachováván cenový signál ke snížení poptávky po energiích a ke zvýšení energetické účinnosti (ve srovnání s 0,1 % v roce 2023).

(17) Rada Maltě rovněž doporučila zachovat veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využívání grantů v rámci nástroje a dalších fondů Unie, především za účelem podpory zelené a digitální transformace. Prognóza Komise z jara 2024 předpokládá, že se veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů zvýší z 2,6 % HDP v roce 2023 na 2,8 % HDP v roce 2024. To je v souladu s tím, co doporučila Rada. Veřejné výdaje financované z příjmů z fondů Unie, včetně grantů v rámci nástroje, by měly podle očekávání zůstat v roce 2024 stabilní na úrovni 0,9 % HDP.

(18) Prognóza Komise z jara 2024 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, nedojde-li k jejich změně, v roce 2025 schodek veřejných financí ve výši 3,9 % HDP. Snížení schodku v roce 2025 je především odrazem očekávaného snížení nákladů na podpůrná opatření v oblasti energetiky. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2025 zvýšit na 52,6 % HDP.

(19) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení Rady (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Očekává se, že tyto reformy a investice pomohou účinně řešit všechny výzvy identifikované v příslušných doporučeních pro Maltu nebo jejich významnou část. Pro podporu dlouhodobé konkurenceschopnosti Malty prostřednictvím zelené a digitální transformace a pro současné zajištění sociální spravedlnosti je v tomto napjatém časovém rámci nezbytné, aby byl plán pro oživení a odolnost včetně kapitoly REPowerEU prováděn rychle a účinně. Pro splnění závazků plánu pro oživení a odolnost do srpna 2026 je nezbytné, aby Malta pokračovala v provádění reforem a investic. Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost, je i nadále nezbytné do procesu systematicky zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.

(20) V rámci přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období musí Malta v souladu s článkem 18 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ([19]) do března 2025 všechny programy, na něž je poskytována podpora z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Evropského sociálního fondu plus (ESF+), Fondu soudržnosti a Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), přezkoumat, mimo jiné s přihlédnutím k výzvám uvedeným v doporučení pro Maltu z roku 2024, jakož i k vnitrostátním plánům v oblasti energetiky a klimatu. Tento přezkum tvoří základ pro konečné přidělení finančních prostředků Unie zahrnutých v jednotlivých programech. Při provádění programů politiky soudržnosti a evropského pilíře sociálních práv Malta dosáhla pokroku, přetrvávají však jisté výzvy. Je zásadní, aby bylo provádění programů v rámci politiky soudržnosti urychleno. Priority schválené v programech jsou i nadále relevantní. Investice do energetické účinnosti a obnovitelné energie jsou klíčem k dosažení úspor energie, k posílení udržitelnosti v energetickém sektoru a ke snížení závislosti Malty na mezinárodních zdrojích energie. Je důležité pokračovat v investicích do udržitelných multimodálních řešení a aktivní mobility, aby se omezila dopravní kongesce a snížily se emise ze silniční dopravy. Je třeba i nadále usilovat o zajištění udržitelnosti ve vodohospodářství a v nakládání s odpadními vodami. Pro omezení skládkování a pro splnění cílů v oblasti recyklace jsou nezbytné postupy oběhového hospodářství včetně maximalizace recyklačního potenciálu. Rovněž je třeba podporovat vzdělávání dospělých, aby se zvýšila úroveň kvalifikace obyvatelstva a zmírnil se nedostatek pracovních sil. I nadále by měla být podporována sociální integrace zranitelných skupin a jejich začleňování na trh práce se zaměřením na občany třetích zemí a osoby se zdravotním postižením, jakož i na rovnost žen a mužů. Malta by také mohla využít Platformu strategických technologií pro Evropu zřízenou nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ([20]) na podporu strategické autonomie EU a konkurenceschopnosti a udržitelnosti průmyslu.

([19]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([20]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES a nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241 (Úř. věst. L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(21) Kromě hospodářských a sociálních výzev, které řeší plán pro oživení a odolnost a další fondy Unie, čelí Malta několika dalším výzvám, jež souvisejí s prvky daňového systému, které usnadňují agresivní daňové plánování, se vzděláváním a dovednostmi, obnovitelnou energií a dopravou.

(22) Boj proti agresivnímu daňovému plánování má i nadále klíčový význam pro zlepšení účinnosti a spravedlnosti daňových systémů. Vzhledem k vedlejším účinkům strategií agresivního daňového plánování mezi členskými státy je nanejvýš důležité, aby všechny členské státy prováděly prostřednictvím vnitrostátních politik koordinovaná opatření, která doplní právní předpisy Unie. Malta podnikla kroky k řešení praktik agresivního daňového plánování prostřednictvím provádění dříve dohodnutých mezinárodních a evropských iniciativ a zavázala se dále řešit tento problém ve svém plánu pro oživení a odolnost. Jako součást programu reforem v rámci tohoto plánu přijala maltská vláda nový zákon zavádějící pravidla převodních cen, který nabyl účinnosti k lednu 2024. Jeho cílem je zabránit možnostem přesouvání zisku podniků. Malta rovněž zadala vypracování nezávislé studie o odchozích a příchozích platbách (tj. mezi rezidenty Unie a nerezidenty Unie), na kterou budou navazovat právní předpisy. Dokud však Malta nebude uplatňovat srážkové daně z úroků, dividend a licenčních poplatků, které společnosti se sídlem na Maltě provádějí do jurisdikcí s nulovým a nízkým zdaněním (tím se zde rozumí jakákoli jurisdikce se zákonnou sazbou daně z příjmů právnických osob nižší než 9 %, což je nejnižší zákonná sazba daně z příjmů právnických osob v Unii), nebo obdobná ochranná opatření, aby zajistila, že firmy nebudou moci přesouvat své zisky do třetích zemí nezdaněné, zůstává riziko dvojího nezdanění těchto zisků i nadále vysoké. Zacházení s rezidentními společnostmi, které nemají v zemi sídlo, navíc nadále představuje riziko dvojího nezdanění jak u společností, tak fyzických osob. Tento problém bude jen částečně řešen dodržováním směrnice Rady (EU) 2022/2523 ([21]), která se bude vztahovat pouze na velké společnosti, až ji Malta provede.

(23) Nedostatek kvalifikované pracovní síly a nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi představují překážku budoucího růstu, konkurenceschopnosti a souběžné transformace. V prvním čtvrtletí roku 2024 byl na Maltě nedostatek pracovních sil hlášen jako faktor omezující výrobu, přičemž ve službách a průmyslu byl tento nedostatek hlášen přibližně dvakrát častěji, než činí průměr Unie. Více než dvě ze tří společností hlásily, že je obtížné obsadit volná pracovní místa vyžadující odborné znalosti v oblasti informačních a komunikačních technologií. Nejnovější výsledky Programu OECD pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA) ukazují, že Malta má jeden z nejvyšších podílů žáků se slabými výsledky v Unii, což představuje vážný problém pro pozdější rozvoj dovedností. Přibližně jeden ze tří patnáctiletých žáků v rámci celého socioekonomického rozdělení na Maltě dosahuje podprůměrných výsledků v matematice, čtení a přírodních vědách. Nedostatek učitelů byl částečně řešen suplujícími učiteli s jinou nebo nižší úrovní kvalifikace, než jaká je vyžadována od plně kvalifikovaných učitelů. Počet osob, které předčasně ukončují školní docházku, se snižuje, ale i nadále zůstává nad průměrem Unie, což zvyšuje již tak velký počet dospělých s nízkou kvalifikací. Ačkoli účast dospělých na vzdělávání a odborné přípravě (v posledních 12 měsících) celkově odpovídá průměru Unie, účast dospělých osob s nízkou kvalifikací na vzdělávání je nízká. Podobně platí, že ačkoli v roce 2023 mělo alespoň základní digitální dovednosti 63 % dospělých, panují značné rozdíly v úrovni dovedností. Podíl studujících zapsaných do vyššího sekundárního odborného vzdělávání a přípravy zůstává i nadále nízký. Klíčový význam pro omezení slabých výsledků vzdělávání a závažného nedostatku dovedností a nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi má posílení kvality vzdělávání v podobě zaměření na základní dovednosti, řešení nedostatku učitelů a upřednostňování profesního rozvoje učitelů s cílem lépe řešit vzdělávací potřeby studentů a zároveň zvýšení relevantnosti maltských systémů vzdělávání a odborné přípravy pro trh práce v úzké spolupráci se sociálními partnery.

(24) Stálou výzvou pro Maltu je dosažení zeleného hospodářského růstu, který by vyvážil rozvoj s environmentální udržitelností. Zelenou transformaci země brzdí dominantní role fosilních paliv v jejím energetickém systému. Podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie v roce 2022 činil na Maltě 13,4 %, což byl jeden z nejnižších podílů v Unii. To je značně pod úrovní orientačního podílu obnovitelných zdrojů energie ve výši 28 % stanoveného pro Maltu jako příspěvek k závaznému cíli Unie v oblasti obnovitelných zdrojů energie ve výši 42,5 % do roku 2030. Téměř veškerou instalovanou kapacitu obnovitelné energie představují solární zařízení na pevnině, jejichž podíl se pomalu zvyšuje (v roce 2023 o 4 %). Probíhající reforma stanovená v národním plánu pro oživení a odolnost, která kromě zkrácení lhůt pro vydávání povolení pro projekty v oblasti obnovitelných zdrojů energie

([21]) Směrnice Rady (EU) 2022/2523 ze dne 14. prosince 2022 o zajištění globální minimální úrovně zdanění nadnárodních skupin podniků a velkých vnitrostátních skupin v Unii (Úř. věst. L 328, 22.12.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2523/oj).

nařizuje instalaci solárních zařízení na některých nových budovách, by měla zavádění těchto zařízení posílit. Malta má ve své výlučné ekonomické zóně značný potenciál pro získávání solární a větrné energie na moři. Tento potenciál však zůstává nevyužit. Schopnost Malty zavádět obnovitelné zdroje energie a zároveň zvyšovat bezpečnost dodávek energie závisí také na jejím pokroku při budování druhého elektrického propojovacího vedení s Itálií a na dalším posilování domácí elektrické sítě, mimo jiné prostřednictvím investic do bateriových řešení pro ukládání energie.

(25) Klíčovou prioritou při řešení problému udržitelnosti je snížení dopravní kongesce a vysokých emisí ze silniční dopravy. Emise skleníkových plynů ze silniční dopravy se oproti roku 2005 zvýšily o 23,3 %. Osobní automobily tvoří 86 % osobní dopravy na Maltě a jejich podíl se dále zvyšuje. Hlavním problémem dopravy na Maltě zůstává dopravní kongesce, která ovlivňuje i konkurenceschopnost ostrovů, a je proto třeba výrazně zvýšit úsilí v tomto směru. Aby Malta podpořila alternativní námořní hromadnou dopravu, realizuje s podporou Evropského fondu pro regionální rozvoj síť trajektů ve vnitřním přístavu modernizací trajektových přístavišť. Malta navíc plánuje posílit udržitelnou multimodální městskou mobilitu tím, že vybuduje 17,5 km infrastruktury čisté městské dopravy z prostředků soudržnosti, včetně stezek pro pěší a cyklostezek.

(26) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2024 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se eurozóny z roku 2024, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. K provedení prvního, druhého, třetího a čtvrtého doporučení obsažených v doporučení týkajícím se eurozóny z roku 2024 přispívají v případě Malty doporučení č. 1, 2, 3 a 4,

DOPORUČUJE Maltě v období 2024–2025:

1. Včas předložit střednědobý fiskálně-strukturální plán. V souladu s požadavky reformovaného Paktu o stabilitě a růstu omezit růst čistých výdajů ([22]) v roce 2025 na míru, která je v souladu mimo jiné se snížením schodku veřejných financí k referenční hodnotě 3 % HDP stanovené ve Smlouvě a udržením veřejného dluhu na obezřetné úrovni ve střednědobém horizontu. Do zimy 2024/2025 ukončit mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky. Řešit zbývající rizika agresivního daňového plánování, zavést srážkovou daň u odchozích plateb nebo rovnocenná obranná opatření a změnit pravidla pro společnosti, které v zemi nemají sídlo.

2. Pokračovat v rychlém a účinném provádění plánu pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU, a zajistit dokončení reforem a investic do srpna 2026. Urychlit provádění programů v rámci politiky soudržnosti. V souvislosti s přezkumem těchto programů v polovině období se nadále zaměřovat na dohodnuté priority a zároveň zvážit příležitosti pro zvýšení konkurenceschopnosti, které nabízí Platforma strategických technologií pro Evropu.

3. Posílit kvalitu vzdělávání a odborné přípravy a jejich relevantnost pro trh práce s cílem řešit slabé výsledky vzdělávání, jakož i závažný nedostatek dovedností a nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, zejména podporou základních dovedností studentů a profesního rozvoje učitelů.

4. Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie prostřednictvím rozsáhlých projektů i investic v malém měřítku do přímé výroby a spotřeby energie. Řešit dopravní kongesci zkvalitněním a zefektivněním veřejné dopravy a navýšit investice do infrastruktury pro bezmotorovou mobilitu.

V Lucemburku dne 21. října 2024.

Za Radu

předseda

NAGY I.

([22]) Podle čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2024/1263 se „čistými výdaji“ rozumí veřejné výdaje očištěné o úrokové výdaje, diskreční opatření na straně příjmů, výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií, cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a jednorázová a jiná dočasná opatření.